

СИЛАБУС
З ДИСЦИПЛІНИ
«ЦИВІЛІЗАЦІЇ СВІТУ»

Викладач: Черкасов Станіслав Сергійович, к.і.н., доцент
консультації щотижня, у понеділок з 14.00 до 15. 30, ауд. 304
Контактна інформація: тел. каф. 228-76-39
stancherkasov@gmail.com

Анотація курсу:

Курс спрямовано на формування комплексних знань про фундаментальні цінності цивілізацій, комплексних теоретичних уявлень про специфіку історичного розвитку сучасного цивілізаційного простору та ключові наукові підходи до інтерпретації цивілізаційного розвитку країн східної та західної цивілізаційної гілки.

Підхід викладача:

Засвоєння програмного матеріалу курсу здійснюється шляхом опанування основних теоретичних аспектів цивілізаційної теорії у сучасному суспільствознавстві, що має на меті розглянути історію становлення та трансформації засадничих цінностей західного та східного цивілізаційного простору; охарактеризувати головні етапи формування європейських цивілізаційних цінностей; проаналізувати базові аксіологічні детермінанти цивілізаційної взаємодії Заходу та Сходу.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен

знати:

- категоріальний апарат і головні теоретичні засади сучасної цивіліографії;
- наукову періодизацію історії західних та східних цивілізаційних цінностей;
- специфіку формування Європи як історико-культурного регіону;
- історичні передумови формування і поширення ідеології європоцентризму;
- структурні характеристики ключових етапів становлення та розвитку фундаментальних цінностей європейської цивілізації;
- ціннісні імперативи європейського історичного поступу.

уміти:

- вільно оперувати ключовими поняттями цивілізаційної теорії;
- визначати історико-культурні механізми формування і відтворення цивілізаційних цінностей;
- характеризувати особливості основних етапів розвитку ціннісних систем та особливості взаємодії західної та східної традицій у міжнародних відносинах;
- аналізувати аксіологічні детермінанти європейського цивілізаційного розвитку;
- інтерпретувати основні положення сучасних цивілізаційних концепцій і творчо використовувати їх досягнення при вирішенні практичних дослідницьких завдань.

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми здобувачі вищої освіти повинні досягти таких **результатів навчання (компетентностей)**:

- організувати та проводити самостійні дослідження проблем міжнародних відносин із використанням наукових теорій та концепцій, наукових методів та міждисциплінарних підходів

- Демонструвати розуміння сутності процесів глобалізації та аналізувати їх вплив на міжнародні відносини
- Демонструвати знання про природу міжнародних комунікацій, проблеми розвитку держав та міжнародних регіонів у глобальному, регіональному та локальному контекстах
- Збирати, обробляти та аналізувати значний обсяг інформації про стан міжнародних відносин, світової політики та зовнішньої політики держав
- Оцінювати та аналізувати міжнародні та зовнішньополітичні проблеми та ситуації, пропонувати підходи до вирішення таких проблем
- Оцінювати міжнародні події, процеси в сфері міжнародного співробітництва та міжнародної безпеки, стан взаємодії та конфлікту в міжнародних системах
- Брати участь у фахових дискусіях із проблем міжнародних відносин, зовнішньої політики та міжнародних комунікацій, поважати опонентів і їхню точку зору
- Демонструвати здатність до подальшого навчання з високим рівнем автономності

Організація навчання: перелік тем (загальні блоки)

Розділ 1. Проблема взаємодії Сходу та Заходу у сучасній цивіліографії

Тема 1. Культурно-цивілізаційне різноманіття сучасного світу і європоцентризм у суспільствознавстві.

Тема 2. Європоцентристські підходи до всесвітньої історії.

Тема 3. Аксиологічні детермінанти цивілізаційного розвитку.

Тема 4. Порівняльна характеристика цивілізацій східної та західної гілки.

Тема 5. Інтеграційні та глобалізаційні процеси у ХХ ст. і проблема становлення єдиної світової цивілізації.

Тема 6. Цивілізаційна характеристика України.

Розділ 2. Фундаментальні цінності європейського цивілізаційного простору

Тема 7. Специфіка формування Європи як історико-культурного регіону.

Тема 8. Становлення цивілізаційних цінностей європейської Античності.

Тема 9. Роль полісу і полісної ідеології у формуванні європейських цивілізаційних цінностей.

Тема 10. Характерні риси розвитку європейської середньовічної цивілізації.

Тема 11. Аксиологічні системи європейського Відродження і Реформації.

Тема 12. Засадничі цінності європейського Просвітництва.

Тема 13. Європейська цивілізація у період формування індустріального та постіндустріального суспільства.

Тема 14. Особливості трансформації європейських цінностей в умовах сучасної глобалізації.

Оцінювання:

Дисципліна складається з двох розділів, які відповідають двом атестаціям. Кожна атестація має низку поточних контрольних. За кожну поточного контролю студент отримує бальні оцінки, які сумуються і складають загальну оцінку за поточний контроль. Одержання студентом мінімальної бальної оцінки за кожну з двох атестацій є обов'язковою умовою його допуску до заліку з дисципліни.

Для допуску до складання заліку студент повинен набрати протягом семестру мінімум 35 балів.

Поточний контроль передбачає:

- практичні завдання з кожного модуля у відповідні аудиторні години (семінарські заняття);
- письмові контрольні роботи;
- захист презентації;
- самостійне опрацювання монографічної та періодичної літератури та підготовка наукової доповіді;

Підсумковий контроль передбачає семестровий залік у тестовій та усній формі.

Семінарські заняття

- Виступи на семінарських заняттях оцінюються:
- а) студент здійснює послідовний виклад матеріалу з висновками наприкінці відповіді, знання фактичного матеріалу, володіння понятійним апаратом, уміння творчо розв'язувати завдання – **5 балів**;
- б) студент здійснює послідовний виклад матеріалу, знання фактичного матеріалу, навички структурних характеристик, володіння категоріальним апаратом, допускається 1-2 неточності у використанні понятійного матеріалу – **4-3 бали**,
- в) зміст матеріалу викладено частково, з недотриманням в окремих випадках послідовності, студент частково володіє знаннями фактичного матеріалу, при поясненні понять припускається помилок – **1-2 бали**
- Доповнення та участь у дискусії на семінарському занятті оцінюється у **1-5 балів**.

Залік

- Залік проводиться у формі тестування та усного опитування за визначеними теоретичними завданнями на діагностування сформованих навичок та умінь переказати, аналізувати, порівнювати, характеризувати та оцінюється у 20 балів:
- 20-18 балів – знання і розуміння програмного матеріалу в повному обсязі; послідовний, логічний, обґрунтований, безпомилковий виклад матеріалу; самостійне, впевнене і правильне застосування знань; глибоке усвідомлення зв'язків у навчальному матеріалі; ґрунтовне пояснення закономірностей міжнародних відносин; вміле застосування принципів і методів наукового пізнання; опанування навичками політологічного аналізу; вміле формулювання висновків і узагальнень;
- 17–11 балів – послідовний, логічний, виклад матеріалу; усвідомлення основних зв'язків у навчальному матеріалі; пояснення закономірностей та характеристика інших зв'язків у міжнародних відносинах; правильне і без особливих труднощів застосування знань в нових умовах; застосування принципів і методів наукового пізнання; формулювання висновків і допущення окремих несуттєвих помилок;
- 10–6 бали – знання і розуміння тільки основного програмного матеріалу в обсязі, який дозволяє застосувати наступний програмний матеріал; спрощений виклад матеріалу; усвідомлення окремих зв'язків у навчальному матеріалі; пояснення основних закономірностей та характеристика основних зв'язків в міжнародних відносинах.
- 5–1 бал – поверхове знання і розуміння основного програмного матеріалу в обсязі, який не дозволяє засвоювати такий програмний матеріал; непослідовний виклад матеріалу з допущенням суттєвих помилок; невміння робити узагальнення та висновки; невміння застосувати знання у практичній діяльності.

Заборгованості по усіх видах поточного контролю студент повинен ліквідувати до початку залікового тижня.

Політика курсу («Правила гри»)

Розподіл балів, які отримують студенти

Поточний контроль знань		Залік	Сума
Рубіжний контроль 1	Рубіжний контроль 2	20	100
Розділ 1	Розділ 2		
40	40		

РОЗРАХУНОК БАЛІВ

1 розділ:

Семінар: відмінна відповідь – 5 балів $1*5 = 5$

Поточна контрольна робота – 15 балів;

Самостійна робота (презентації) до тем 1 розділу – 20 балів

Всього за 1 розділ $5+15+20 = 40$ балів

2 розділ:

Семінар: відмінна відповідь – 5 балів $5*4=20$

Поточна контрольна робота – 10 балів;

Самостійна робота (презентації) до тем 2 розділу – 10 балів

Всього за 1 розділ $20+10+10 = 40$ балів

Залік – 20 балів

Всього: $40+40+20=100$

Шкала оцінювання: національна та ECTS

ЗА ШКАЛОЮ ECTS	За шкалою університету	За національною шкалою	
		Екзамен	Залік
A	90 – 100 (відмінно)	5 (відмінно)	Зараховано
B	85 – 89 (дуже добре)	4 (добре)	
C	75 – 84 (добре)		
D	70 – 74 (задовільно)	3 (задовільно)	
E	60 – 69 (достатньо)		
FX	35 – 59 (незадовільно – з можливістю повторного складання)	2 (незадовільно)	Не зараховано
F	1 – 34 (незадовільно – з обов'язковим повторним курсом)		

Правила для студента:

Їх дотримання – гарантія успіху та взаєморозуміння!

- Пунктуальність.** Студент повинен приходити на заняття вчасно. При запізненні не більше, ніж на 15 хв., студент може зайти в аудиторію і зайняти місце, не привертаючи до себе зайвої уваги. При запізненні більше, ніж на 15 хв., студент на заняття не допускається. Таке заняття зараховується як пропущене без поважної причини і підлягає обов'язковому відпрацюванню.
- Відповідальність.** Студент несе особисту відповідальність за виконання ним програми дисципліни, повинен бути чесним та відповідальним, ретельно готуватися до

практичних занять, докладати зусиль до своєчасного виконання всіх завдань. Усі заняття, пропущені без поважної причини, підлягають обов'язковому відпрацюванню. Відпрацювання здійснюється в консультаційні години викладача курсу відповідно до затвердженого розкладу консультацій. Заняття, пропущені з поважної причини, також відпрацьовуються.

3. **Колегіальність.** Студент має шанобливо ставитись до колег, демонструвати здатність працювати у команді, рахуватися з думкою інших колег та співпрацювати з ними.
4. **Доброчесність.** Усі форми академічної доброчесності повинні бути неухильно дотримані.
5. **Етичність** Студент має виказувати повагу та ввічливість до оточуючих. Перед початком заняття студент має вимкнути звук у мобільному телефоні та інших пристроях, які можуть його відтворювати. Це міжнародне правило етикету, яке поширюється не тільки на навчальний процес, але й на будь-які офіційні заходи. Користуватися смартфонами під час пари, в цілях, що не пов'язані чи порушують навчальний процес, не дозволяється. Спроба розмовляти під час заняття розцінюється як грубе порушення етичних правил поведінки.
6. **Компетентність.** Студент повинен бути компетентним учасником обговорення наукових проблем, розумітися на тому, про що веде мову. Студент повинен обов'язково готуватися до виступів на семінарських заняттях, активно займатися самостійною роботою, використовуючи методичні посібники, рекомендації, додатково опрацьовуючи нову літературу, використовуючи усі можливості для отримання необхідних знань. Навчальний матеріал, передбачений для засвоєння студентом у процесі самостійної роботи над дисципліною, виноситься на підсумковий контроль на рівні з навчальним матеріалом, який опрацьовувався при проведенні навчальних занять.
7. **Активність** Активність студента на занятті (влучні запитання, участь у дискусіях, доречні доповнення) оцінюється бонусними балами (кількість балів на розсуд викладача).
8. **Креативність.** Надзвичайно бажаним є творчий підхід до виконання поставлених завдань, при цьому окреслене завдання повинно бути повністю виконане.
9. **Правило «вільної руки».** Право студентів вільно висловлювати свою думку. Якщо студент бажає висловитися, він піднімає руку.
- 10 **Правило «вільної ноги».** Якщо студенту необхідно вийти, він робить це вільно, не повертаючи до себе уваги.

- ✓ Ask questions
- ✓ Respect and listen to your colleagues
- ✓ Respect and listen to the teacher
- ✓ Raise your hand to speak
- ✓ Be quiet when the teacher is talking
- ✓ Be quiet when other students are talking
- ✓ Share new ideas
- ✓ Respect others' property
- ✓ Keep your workspace tidy
- ✓ Be kind
- ✓ Always do your best
- ✓ Be a good friend
- ✓ Be on time
- ✓ Share with others
- ✓ Use equipment properly
- ✓ Have a good attitude

- ✓ Use positive language
- ✓ Follow the dress code
- ✓ Contribute to discussions
- ✓ Be respectful of others' ideas
- ✓ Follow the teacher's directions the first time they are given
- ✓ Cooperate with your classmates
- ✓ Be creative
- ✓ Be honest
- ✓ Use technology appropriately
- ✓ Be proud of your work